

Κυρίες και κύριοι

Σας καλωσορίζω και εγώ με τη σειρά μου και σας ευχαριστώ για την συμμετοχή και την παρουσία σας.

Το συνέδριό μας, για να εκπληρώσει την αποστολή του, πρέπει να αποβεί χρήσιμο.

Γι' αυτό σας προτρέπω να μιλήσετε ανοικτά και ειλικρινά για το παρελθόν, για το παρόν, αλλά για το μέλλον της Ελλάδας.

Η Μεταπολίτευση χαρακτηρίστηκε από πολιτική και κοινωνική ενσωμάτωση στρωμάτων του πληθυσμού τα οποία ήταν έως τότε στο περιθώριο.

Είναι η περίοδος που

- αμβλύνθηκαν οι οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες,
- διευρύνθηκε η μεσαία τάξη,
- βελτιώθηκε το βιοτικό επίπεδο των Ελλήνων,
- απόκτησαν περισσότεροι πολίτες πρόσβαση στην Παιδεία,
- αποκτήσαμε δημόσιο σύστημα υγείας,
- θεσμοθετήθηκε και σφυρηλατήθηκε η ισότητα μεταξύ των δύο φύλων.

Είναι η περίοδος που

- η Γ' Ελληνική Δημοκρατία έγινε μια δυτικού τύπου κοινοβουλευτική δημοκρατία με τα θετικά και τα αρνητικά της
- και η Ελλάδα μπήκε στον προθάλαμο της ευρωπαϊκής οικογένειας.

Η περίοδος της Μεταπολίτευσης όμως, ήταν και περίοδος συγκριτικά χαμηλής οικονομικής ανάπτυξης.

- Ο μέσος ρυθμός μεγέθυνσης της ελληνικής οικονομίας ήταν μόνον 1,3%,
- όταν παρεμφερείς οικονομίες, όπως η Ισπανία και η Πορτογαλία, έτρεχαν με 2,2%.

Σημειώνω ότι την περίοδο 1950 – 1973

- ο μέσος ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης στην Ελλάδα ήταν 7,3%
- και η ανεργία παρέμεινε στα επίπεδα του 5,0% μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του 1960,
- προτού πέσει στα επίπεδα του 2,0%, στη δεκαετία του 1970.

Το 1974 το κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε όρους αγοραστικής δύναμης της Ελλάδας

- ξεπερνούσε αυτό της Ισπανίας, της Ιρλανδίας και της Πορτογαλίας,
- και ήταν υπερδιπλάσιο της Τουρκίας.

Σύμφωνα με στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ανάμεσα στις χώρες του Ευρωπαϊκού Νότου, υπολειπόταν μόνον έναντι της Ιταλίας.

Σήμερα, το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας

- όχι μόνο υπολείπεται σημαντικά έναντι των χωρών αυτών,
- αλλά έχει φτάσει στο σημείο να ανταγωνίζεται αυτό της Τουρκίας.

Η διαχρονική αυτή εξέλιξη θα πρέπει να μας θορυβήσει.

Το μοντέλο ανάπτυξης, με την αποσάθρωση της παραγωγικής βάσης και τον κρατικό παρεμβατισμό, κατέληξε σε μείωση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας.

Και η μειωμένη ανταγωνιστικότητα μαζί με ταυτόχρονη αύξηση της κατανάλωσης από κυβερνήσεις και πολίτες εθισμένους στην κοινοτική στήριξη και σε ένα υψηλό βοτικό επίπεδο, που δεν ανταποκρίνονταν στην παραγωγική τους συμβολή στην οικονομία, οδήγησε σε συσσώρευση των λεγομένων δίδυμων ελλειμμάτων, του δημοσιονομικού και του Ισοζυγίου Τρεχουσών

Συναλλαγών και, τελικά, στην πρόσφατη δημοσιονομική και οικονομική κρίση.

Παρά το μέγεθος της κρίσης 2008-2017, η επίγνωση των Ελλήνων σχετικά με τα βαθύτερα αίτια της εξακολουθεί, όμως, να κινείται σε χαμηλό επίπεδο.

Και δεν ευθύνονται μόνο οι πολίτες γι' αυτό.

Για την κρίση που μείωσε το Α.Ε.Π. της χώρας κατά ένα τέταρτο και συνοδεύτηκε από την απώλεια για τη χώρα πολύτιμου ανθρώπινου κεφαλαίου, περίπου μισού εκατομμυρίου Ελλήνων που μετανάστευσαν στο εξωτερικό, **δεν έγινε ποτέ κουβέντα ουσίας σε θεσμικό επίπεδο.**

Κι όμως, τα αίτια ήταν φανερά πολύ πριν ξεκινήσει η κρίση. Θυμάμαι, είχα αναφερθεί σε αυτά και τους κινδύνους που εγκυμονούσαν ήδη από τον Οκτώβριο του 2007, σε μελέτη της Eurobank.

Στην έκθεση αυτή περιγράφονται οι κυριότερες ανισορροπίες της ελληνικής οικονομίας και η σημασία των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που πρέπει να εφαρμοστούν με συγκεκριμένη σειρά προτεραιότητας για να αντιμετωπιστούν οι ανισορροπίες.

Μετά την είσοδο της χώρας μας στην Ευρωζώνη, με δεδομένη την απώλεια των παραδοσιακών εργαλείων μακροοικονομικής πολιτικής, θεωρούσα από τότε την πολιτική των μεταρρυθμίσεων ως μονόδρομο.

Τα τελευταία χρόνια, στα χρόνια μετά την κρίση και τις οδυνηρές επιπτώσεις της, αναμφίβολα, έχουν γίνει σημαντικά βήματα ρεαλισμού και εκσυγχρονισμού.

Ωστόσο, θα περίμενε κανείς ότι η ελληνική κοινωνία θα ήταν σήμερα πιο ρεαλιστική, πιο αυστηρή, και πιο απαιτητική. Και ότι ένα σημαντικό κομμάτι της δεν θα ενέδιδε εύκολα στον λαϊκισμό, τις εύκολες λύσεις, και το ψέμα.

Η κρίση θα πρέπει να μας διδάξει και να μας δείξει τον δρόμο που πρέπει να ακολουθήσουμε εφεξής.

Για να είναι το μοντέλο ανάπτυξης βιώσιμο μακροπρόθεσμα,

- πρέπει να είναι ισόρροπο, δηλαδή
- να μην οδηγεί σε δημοσιονομικά και εξωτερικά ελλείμματα,
- να μην βασίζεται υπερβολικά στην κατανάλωση, τις κρατικές ενισχύσεις και τον δανεισμό, δημόσιο και ιδιωτικό.

Η μόνη διατηρήσιμη άνοδος του βιοτικού επιπέδου είναι αυτή η οποία βασίζεται στη βελτίωση της παραγωγικότητας της οικονομίας, η οποία με τη σειρά της, προϋποθέτει την υλοποίηση τολμηρών και εμπροσθοβαρών διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, που βελτιώνουν:

- την αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης,
- την ποιότητα του εκπαιδευτικού συστήματος,
- την ταχύτητα στην απονομή δικαιοσύνης ή και
- τον εξορθολογισμό των χρήσεων γης, και πολλά άλλα.

Οι μεταρρυθμίσεις,

- στην Παιδεία,
- την Υγεία,
- τη Δικαιοσύνη,
- τον Ψηφιακό Μετασχηματισμό
- ή την Πράσινη Μετάβαση

αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση

- για τη βελτίωση της ελκυστικότητας της χώρας ως επενδυτικό προορισμό,
- για την προσέλκυση των Ελλήνων που έφυγαν ώστε να επιστρέψουν πίσω στη χώρα (brain gain).

- για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας της παραγωγής
- και για την εξωστρέφεια της ελληνικής οικονομίας,

Διαπιστώνουμε ότι το πολιτικό σύστημα ενώ, σε γενικές γραμμές, έχει σύμπτωση απόψεων

- σε θέματα όπως ο δυτικός προσανατολισμός της Ελλάδας ή
- η αδιαπραγμάτευτη ευρωπαϊκή της ταυτότητα,

σε άλλα θέματα, που μπορούν να δώσουν ώθηση στην οικονομία,

- όπως είναι, για παράδειγμα, η Παιδεία,

δεν δείχνει διάθεση για συνεννόηση και συναίνεση.

Οι μεταρρυθμίσεις στο Δημόσιο, σε συνδυασμό με ένα σταθερό φορολογικό πλαίσιο, θα μπορούσαν να κάνουν τη χώρα ελκυστική για επενδύσεις

- όπως έγινε στην περίπτωση της Ιρλανδίας,

αλλά τα πολιτικά κόμματα δυστυχώς δεν μπορούν να συμφωνήσουν!

Θεωρώ εξαιρετικά κρίσιμο να υπάρξει εθνική συναίνεση τουλάχιστον σε δύο μεγάλα και υπαρξιακά θέματα.

- Πρώτον στο δημογραφικό, με πολιτικές που θα δημιουργήσουν μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα κίνητρα στους νέους για να δημιουργήσουν οικογένεια.
- Και δεύτερον στην Παιδεία, όπου είναι αναγκαία μία μεταρρύθμιση που θα αλλάξει ριζικά το σύστημα εκπαίδευσης ώστε τα παιδιά μας να έχουν τα εφόδια, όχι μόνο να διεκδικούν τις πιο ποιοτικές και καλύτερα αμειβόμενες θέσεις εργασίας, αλλά και να δημιουργούν οι ίδιοι νέες επιχειρήσεις που να ανταγωνίζονται διεθνώς και να βελτιώνουν το βιοτικό επίπεδο των Ελλήνων.

Κυρίες και κύριοι

Το Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης (ΜΙΕΤ) είναι το παλαιότερο πολιτιστικό ίδρυμα της χώρας μας.

Η πρωτοβουλία για την Ίδρυσή του, πριν από σχεδόν εξήντα χρόνια, ανήκε σε δύο οραματιστές,

- τον Γεώργιο Μαύρο, τότε Διοικητή της Εθνικής Τράπεζας
- και τον Εμμανουήλ Κάσδαγλη, φιλόλογο και πρώτο διευθυντή του Ιδρύματος

και είχε ως στόχο τη στήριξη των ανθρωπιστικών επιστημών στην Ελλάδα.

Η συνεισφορά του ΜΙΕΤ στην πολιτιστική ζωή της χώρας στο διάστημα αυτό ήταν, από κάθε άποψη, σημαντική

- τόσο στο εκδοτικό πεδίο,
- όσο και στο πεδίο της παλαιογραφίας, των αρχείων, του θεάτρου, των εικαστικών τεχνών.

Σήμερα το ΜΙΕΤ εντείνει τις δραστηριότητές του σε όλους τους τομείς που καλλιέργησε από την ίδρυσή του, και επιδιώκει να απευθυνθεί σε ένα ευρύτερο κοινό, ηλικιακά διαφορετικό.

Στο πλαίσιο αυτό η διοργάνωση ή συνδιοργάνωση μεγάλων εκδηλώσεων εντάσσεται στον ετήσιο προγραμματισμό του.

Έτσι, για παράδειγμα, φέτος,

- πέρα από τη συμμετοχή του στην εκδήλωση που ξεκινάει σήμερα,
- το ΜΙΕΤ σε συνεργασία με τα Γενικά Αρχεία του Κράτους θα διοργανώσει και μεγάλη έκθεση με θέμα **την κουλτούρα της δικτατορίας και της αντίστασης σε αυτήν.**

Πενήντα, λοιπόν, χρόνια μετά την πτώση της Δικτατορίας, **το ΜΙΕΤ θεώρησε αυτονόητο** να ανταποκριθεί στην πρόκληση να διερευνηθεί η εμπειρία της Μεταπολίτευσης.

Οι συνεργάτες μας στη διοργάνωση,

- η Καθημερινή,
- το Hellenic Observatory του L.S.E,
- αλλά και το Delphi Forum,

κατέστησαν το εγχείρημα ακόμη πιο ενδιαφέρον, ενώ τα διακεκριμένα μέλη της οργανωτικής επιτροπής μπορούν να εγγυηθούν την υψηλή ποιότητα της διοργάνωσης.

Θα ήθελα να τους ευχαριστήσω όλους θερμά για την συνεργασία και να ευχηθώ καλή επιτυχία

Σας ευχαριστώ.